

2021-03-25

REMISSPROMEMORIA

FI dnr 20-21339

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till nya och ändrade regler för tjänstepensionsföretag och försäkringsföretag om säkerhetsreserv, kapitalkrav, information, rapportering och distribution

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår nya föreskrifter om vilka avsättningar till säkerhetsreserver som livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag får göra.

Förslaget innehåller också ändringar i gällande föreskrifter för tjänstepensionsföretag och försäkringsföretag. Det finns bland annat bestämmelser om sänkt kapitalkrav och grundläggande krav på miljömässig hållbarhet för tjänstepensionsföretag för det som kallas godkända infrastrukturinvesteringar. I förslaget ingår också ändringar i bestämmelserna om försäkringsdistribution och rapportering för tjänstepensionsföretag. Dessutom ingår justeringar i föreskrifter om information för försäkringsföretag. Förslaget syftar i huvudsak till att anpassa föreskrifterna till lagändringar som riksdagen nyligen har beslutat om.

Utöver det föreslår Finansinspektionen ett antal rättelser och anpassningar i föreskrifter om rapportering för tjänstepensionsföretag och redovisning för försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 6 juli 2021. Enligt förslaget ska föreskrifterna om säkerhetsreserv tillämpas på innevarande räkenskapsår med övergångsregler för skadeförsäkringsföretag som omvandlas till tjänstepensionsföretag medan vissa ändringar om rapportering ska tillämpas först 2022.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	4
1.3	Regleringsalternativ	7
1.4	Rättsliga förutsättningar	7
1.5	Ärendets beredning	8
2	Motivering och överväganden.....	8
2.1	Säkerhetsreserv	8
2.2	Kapitalkrav	11
2.3	Rapportering	15
2.4	Information	15
2.5	Försäkringsdistribution	16
2.6	Övrigt	17
2.7	Ikraftträdande	18
3	Förslagens konsekvenser.....	19
3.1	Konsekvenser för företagen	19
3.2	Konsekvenser för konsumenterna och samhället	26
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen	27
3.4	Konsekvenser för offentliga finanser	28
3.5	Speciella informationsinsatser	28
3.6	Om förslaget inte genomförs	28
3.7	Förenlighet med unionsrätten	29

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Det övergripande målet med förslaget är att anpassa Finansinspektionens föreskrifter till de lagändringar som riksdagen beslutade om den 24 mars 2021 med anledning av prop. 2020/21:82. Lagändringarna träder i kraft den 1 maj. Anpassningen förutsätter både ändringar i befintliga föreskrifter och att nya föreskrifter tas fram.

En av lagändringarna är ett förtydligande av att ett tjänstepensionsföretags säkerhetsreserv ska kunna ingå i kapitalbasen. En säkerhetsreserv är en obeskattad reserv som hittills bara skadeförsäkringsföretag har kunnat ha. I prop. 2020/21:82, s. 64 f. anges dock att även livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag ska kunna ha säkerhetsreserver för den delen av verksamheten som inkomstbeskattas, och att Finansinspektionen ska ta fram föreskrifter som reglerar avsättningen till säkerhetsreserver för dessa företag. Målet med föreskrifterna är att det ska finnas tydliga och ändamålsenliga regler för sådana avsättningar. Beräkningen av maximal säkerhetsreserv ska medge en avsättning som är riskmässigt motiverad med hänsyn till variationen i skadeutfall och avvecklingsresultat för olika försäkringsgrenar. Att storleken på säkerhetsreserven motsvarar riskerna i den verksamhet som företaget driver är också av betydelse för att säkerställa att säkerhetsreserven inte används till andra syften än de avsedda. Regler för hur stora avsättningar som får göras till en säkerhetsreserv och hur den får upplösas bidrar därför både till ett stabilt finansiellt system och till skyddet för konsumenter.

Bland lagändringarna ingår också ändringar i bestämmelser om kapitalkrav för tjänstepensionsföretag. Bland annat införs ett nytt justeringsbelopp som kan minska kapitalkravet för företag som har tilläggsförsäkringar. Det införs också ett krav på grundläggande miljömässig hållbarhet för godkända infrastrukturinvesteringar. Lagändringarna innebär att det krävs ändringar i bestämmelser om beräkning av kapitalkrav i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:21) om tjänstepensionsföretag (tjänstepensionsföreskrifterna), bland annat genom att det införs hållbarhetskrav för godkända infrastrukturinvesteringar. Målet med ändringarna är dels att öka incitamenten för företagen att investera i infrastruktur, dels att miljöskadliga investeringar inte ska omfattas av det lägre kapitalkravet.

Förslaget till föreskrifter om säkerhetsreserver och ändringar i kapitalkravsbestämmelserna innebär att det även krävs ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:22) om tillsynsrapportering för tjänstepensionsföretag (rapporteringsföreskrifterna). Syftet är att underlätta för Finansinspektionen att utöva en god tillsyn över tjänstepensionsföretagen så att inspektionen kan upptäcka eventuella brister och risker som kan hota företagets stabilitet och konsumentskyddet.

Lagstiftaren har beslutat att egenföretagares försäkringar ska kunna vara tjänstepensionsförsäkringar. Definitionerna av begreppen *tjänstepensionsförsäkring* i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag, LTF, och *tjänstepension* i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige, LUFT, utvidgas därför till att omfatta även försäkringar för egenföretagare. För att begreppen ska ha samma innebörd oavsett inom vilken företagsform försäkringarna finns föreslår Finansinspektionen motsvarande utvidgning av definitionerna av dessa begrepp i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:39) om information som gäller försäkring och tjänstepension (informationsföreskrifterna). Det skulle innebära att försäkringar för egenföretagare omfattas av samma informationskrav som andra tjänstepensionsförsäkringar i föreskrifterna, under förutsättning att övriga krav på en tjänstepensionsförsäkring uppfylls. Tydliga och enhetliga regler om information om tjänstepensionsförsäkringar kan stärka konsumentskyddet och förtroendet för försäkringsbranschen.

Med anledning av att begreppen tjänstepension och tjänstepensionsförsäkring utvidgas föreslår Finansinspektionen även vissa anpassningar i tjänstepensionsföreskrifterna om vad som gäller vid försäkringsdistribution till egenföretagare. Finansinspektionen föreslår också anpassningar av föreskrifterna till ändringar i LTF som innebär avtalsfrihet i fråga om lämnande av information vid distribution av kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar och grupp-försäkringar.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Säkerhetsreserv

Skadeförsäkringsföretag kan göra avsättningar till en säkerhetsreserv, enligt inkomstskattelagen (1999:1229). En säkerhetsreserv är en obeskattad reserv för att täcka förluster i en skadeförsäkringsrörelse som beror på slumpmässiga eller i övrigt svårbedömbara faktorer till den del reserven inte överstiger vad som behövs för en tillfredsställande konsolidering (39 kap. 8 § inkomstskattelagen). Förlusterna kan exempelvis bero på variationer över tid vad gäller antalet inträffade skador och skadebelopp. Säkerhetsreserven är ett frivilligt komplement till företagets försäkringstekniska avsättningar. Företaget kan genom vinster i rörelsen bygga upp en säkerhetsreserv som ökar förmågan att möta tillfälliga stora skadeutfall, då säkerhetsreserven kan tas i anspråk för att uppfylla åtagandena mot de försäkrade. Den maximala avsättningen till säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag regleras i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:8) om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv. I föreskrifterna finns också bestämmelser om upplösning av säkerhetsreserven.

Livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag inkomstbeskattas som huvudregel inte för tillgångar och skulder som förvaltas för försäkrings-tagarnas räkning eller influtna premier, enligt 39 kap 3 § inkomstskattelagen. I

stället gäller bestämmelser i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Viss verksamhet i livförsäkringsföretag inkomstbeskattas dock i likhet med skadeförsäkringsföretag, enligt 39 kap. 4 § inkomstskattelagen. Det gäller inkomster, premier och utgifter som hänför sig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar eller sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Enligt prop. 2020/21:82, s. 64 finns inga skattemässiga hinder för att även livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag ska kunna göra avsättningar till säkerhetsreserver för den inkomstbeskattade delen av verksamheten. Det finns dock inga föreskrifter som reglerar sådana avsättningar för dessa företag, och Finansinspektionen har inte något bemyndigande att föreskriva om det. I propositionen anges dock att Finansinspektionen bör få ett sådant bemyndigande.

En säkerhetsreserv ingår i livförsäkringsföretags och tjänstepensionsföretags kapitalbas på samma sätt som andra obeskattade reserver. För tjänstepensionsföretagen framgår det uttryckligen i den nya lydelsen av 7 kap. 2 § 4 LTF.

1.2.2 Kapitalkrav

Det finns bestämmelser om beräkningen av ett riskkänsligt kapitalkrav för tjänstepensionsföretag i 8 kap. LTF. Kapitalkravet för marknadsrisk ska enligt 3 § beräknas genom en sammanläggning av ett antal undergrupper. Genom en lagändring införs en ny undergrupp som avser godkända infrastrukturinvesteringar. Sådana definieras i lagen som infrastrukturinvesteringar som medför en begränsad investeringsrisk och som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet. I en ny 3 a § anges att samhällsintresset av att godkända infrastrukturinvesteringar görs ska beaktas vid kapitalkravsberäkningen. I lagmotiven förklaras att det innebär att kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar i tjänstepensionsföreskrifterna bör sänkas.¹ Närmare bestämmelser om beräkning av det riskkänsliga kapitalkravet finns i 7 kap. tjänstepensionsföreskrifterna.

Enligt den nya lydelsen av 8 kap. 2 § LTF ska det riskkänsliga kapitalkravet kunna minskas med ett nytt justeringsbelopp för tilläggsförsäkringar. Det nya justeringsbeloppet ska enligt 6 a § motsvara skillnaden mellan försäkrings- tekniska avsättningar beräknade enligt den externa redovisningen och beräknade enligt LTF.

1.2.3 Rapportering

Ett tjänstepensionsföretag ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär, enligt 14 kap. 5 § LTF. I rapporteringsföreskrifterna finns bestämmelser om regelbunden rapportering av bland annat investeringar och beräkningen av kapitalkrav och kapitalbas.

¹ Prop. 2020/21:82, s. 31.

1.2.4 Information

I den nya lydelsen av 1 kap. 4 § LTF omfattar begreppet *tjänstepensionsförsäkring* även försäkringar för egenföretagare. Som ett förtydligande anges i definitionen även uttryckligen att försäkringar till vissa förtroendevalda omfattas. Definitionen av begreppet *tjänstepension* i LUFT ändras också så att det omfattar försäkringar för egenföretagare. Begreppen är inte definierade i nuvarande lydelse av försäkringsrörelselagen (2010:2043) för försäkringsföretag.

I informationsföreskrifterna finns bestämmelser om den information som försäkringsföretag och försäkringsgivare från tredjeland ska lämna för tjänstepension och tjänstepensionsförsäkringar till försäkringstagare, ersättningsberättigade och dem som erbjuds att teckna försäkring. Bestämmelserna skiljer sig från vad som gäller för andra livförsäkringar. I 1 kap. 6 § finns definitioner av begreppen *tjänstepension* och *tjänstepensionsförsäkring*. Försäkringar till egenföretagare omfattas i dag inte av dessa definitioner.

I 10 1 § tryggandelagen² finns bestämmelser om vilken information en pensionsstiftelse ska lämna om stiftelsen och dess verksamhet till de personer som stiftelsen tryggar utfästelser om pension till. Genom en lagändring införs avtalsfrihet om sådan information för kollektivavtalsgrundade pensionsutfästelser i en ny 10 o §.

I 2 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2019:19) om pensionsstiftelser (pensionsstiftelseföreskrifterna) finns en upplysningsbestämmelse om att det finns bestämmelser om en pensionsstiftelses skyldighet att lämna information i 10 1 § tryggandelagen.

1.2.5 Försäkringsdistribution

Lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, LFD, är tillämplig på tjänstepensionsföretag och utländska tjänstepensionsinstitut genom hänvisningar i 1 kap. 16 § LTF och 8 kap. 1 b § LUFT. Enligt nya lydelsen av 1 kap. 16 § LTF ska kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar och grupp-försäkringar omfattas av avtalsfrihet. Det innebär att kollektivavtalsparterna i stället för bestämmelserna i LFD kan avtala om vilken information som ska lämnas, när och hur den ska lämnas, och av vem.

I tjänstepensionsföreskrifterna finns bestämmelser om vilka regler om försäkringsdistribution i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:10) om försäkringsdistribution (distributionsföreskrifterna) som gäller för tjänstepensionsföretag och utländska försäkringsgivare och tjänstepensionsinstitut.

² Lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

1.3 Regleringsalternativ

Föreskriftsändringar föreslås i huvudsak för att Finansinspektionens föreskrifter behöver anpassas till ändringar i lag. Det finns därför inget alternativ till att meddela föreskrifter.

De rättelser som föreslås i rapporteringsföreskrifterna behöver också göras genom ändringsföreskrifter.

Finansinspektionen bedömer att de föreslagna reglerna om säkerhetsreserver i tjänstepensionsföretag och livförsäkringsföretag måste göras genom bindande föreskrifter. Det rör sig om verkställighetsföreskrifter till lag. Det är också av stor vikt att säkerställa att företagets möjlighet att göra avsättningar till säkerhetsreserven inte utnyttjas för andra syften än de avsedda, vilket är ytterligare skäl för att meddela bindande föreskrifter.

1.4 Rättsliga förutsättningar

1.4.1 Säkerhetsreserv

Finansinspektionen väntas få bemyndigande att meddela föreskrifter som reglerar avsättningar till säkerhetsreserver för tjänstepensionsföretag och livförsäkringsföretag genom en ändring i förordningen (2000:1127) med bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag. Föreskrifterna är verkställighetsföreskrifter till bestämmelsen om säkerhetsreserv i 39 kap. 8 § inkomstskattelagen.

Finansinspektionen har bemyndigande att meddela föreskrifter om redovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, och om förenklad redovisning i sådana företag som har undantag, enligt 4 § 1 och 4 förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag.

1.4.2 Kapitalkrav

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har bemyndigande att meddela föreskrifter om beräkningen av det riskkänsliga kapitalkravet, inklusive det nya justeringsbeloppet, enligt ny lydelse av 8 kap. 16 § LTF. Finansinspektionen väntas få motsvarande bemyndigande i 5 kap. 2 § förordningen (2019:809) om tjänstepensionsföretag (tjänstepensionsförordningen).

1.4.3 Rapportering

Ändringar i rapporteringsföreskrifterna ryms inom bemyndigandet i 5 kap. 2 § tjänstepensionsförordningen för Finansinspektionen att meddela föreskrifter om vilka upplysningar som ett tjänstepensionsföretag ska lämna.

1.4.4 Information

Finansinspektionen har bemyndigande att meddela föreskrifter om vilken information försäkringsföretag och utländska försäkringsgivare ska lämna till

dem som erbjuds att teckna försäkring, försäkringstagare och andra ersättningsberättigade, enligt 7 kap. 2 § respektive 7 kap. 5 § försäkringsrörelseförordningen (2011:257).

1.4.5 Försäkringsdistribution

Finansinspektionen har bemyndigande att meddela föreskrifter om vad ett tjänstepensionsföretag ska iaktta när det tillämpar 1 kap. 16 § LTF, enligt 5 kap. 2 § tjänstepensionsförordningen. Genom en ändring av 1 kap. 17 § LTF gäller bemyndigandet endast 1 kap. 16 § första stycket samma lag.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionen informerade vid ett digitalt möte den 2 december 2020 en extern referensgrupp bestående av representanter från företrädare för Svensk Försäkring, Alecta, AMF, AFA Försäkring, PP Pension och SPK om arbetet med föreskrifter som myndigheten påbörjat. Vid mötet lämnade referensgruppen synpunkter på de planerade föreskrifterna. Finansinspektionen har under det fortsatta arbetet tagit hänsyn till referensgruppens synpunkter.

Finansinspektionen har också fått synpunkter av Naturvårdsverket på hur grundläggande krav på miljömässig hållbarhet för godkända infrastrukturinvesteringar kan utformas. Synpunkterna lämnades vid digitala möten den 18 december 2020 och den 14 januari 2021.

Vidare har Finansinspektionen fått synpunkter på vad myndigheten bör beakta i utformningen av föreskrifterna vid ett digitalt möte den 8 december 2020 med representanter för arbetsmarknadsorganisationerna Svenskt Näringsliv, Unionen, PTK och LO.

2 Motivering och överväganden

2.1 Säkerhetsreserv

2.1.1 Inledning

Finansinspektionen föreslår nya föreskrifter om vilka avsättningar livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag kan göra till en säkerhetsreserv. Ett alternativ som har övervägts är att göra ändringar i befintliga föreskrifter för skadeförsäkringsföretag. Men eftersom dessa företags verksamhet skiljer sig från livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen, bland annat i vilka försäkringar som företagen kan tillhandahålla, anser Finansinspektionen att det bör meddelas separata föreskrifter.

2.1.2 Försäkringsgrenar som omfattas

Livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag inkomstbeskattas som huvudregel inte för premier eller utgifter och inkomster som hänför sig till tillgångar och skulder som förvaltas för försäkringstagarnas räkning, enligt 39 kap. 3 § inkomstskattelagen. Dessa är i stället föremål för beskattning enligt lagen

(1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. En viss del av verksamheten i dessa företag inkomstbeskattas dock enligt 39 kap. 4 §. Det är inkomster, premier och utgifter som hänför sig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar eller sjuk- och olycksfallsförsäkringar. För dessa inkomster, premier och utgifter gäller bestämmelser om inkomstbeskattning för skadeförsäkringsföretag i 39 kap. 6–9 §§. I livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag är det därför bara inkomstbeskattad verksamhet i form av grupplivförsäkringar och sjuk- och olycksfallsförsäkringar som kan ge upphov till en säkerhetsreserv.

2.1.3 Beräkning av maximal reserv

De föreslagna föreskrifterna baseras i huvudsak på föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag. Den maximala säkerhetsreserven föreslås på liknande sätt vara summan av maximibelopp som beräknas utifrån premier och avsättningar för oreglerade skador, båda efter återförsäkring, för olika försäkringsgrenar. Hur mycket varje försäkringsgren kan bidra med till den maximala beloppet beräknas alltså genom att multiplicera premier och avsättningar för oreglerade skador med de parametervärden som anges i föreskrifterna, och sedan summera dessa.

Finansinspektionen föreslår att säkerhetsreserven får beräknas utifrån hela avsättningen för oreglerade skador för sjuk-, premiefrielse- och olycksfallsförsäkring, det vill säga även för kända oreglerade skador. Det är en skillnad mot föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag, där kända skador undantas. För livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag är diskontering en osäkerhetsfaktor som motiverar att även avsättningen för kända skador kan ingå i underlaget för beräkningen. Finansinspektionen har inte inom ramen för detta regelprojekt analyserat om en motsvarande ändring skulle vara motiverad i föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag.

I föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag är parametervärdena beräknade utifrån skadekvoter per skadeår. Men inom livförsäkrings- och tjänstepensionsverksamhet analyseras normalt inte resultat för varje skadeår, utan för varje observationsår (rapporteringsår). Beräkningarna av parametervärden i förslaget till föreskrifter för livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag har därför gjorts utifrån observationsår. Beräkningarna baseras på historiska data från 13 år tillbaka i tiden.

Parametervärdena i föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag har beräknats för att medge en avsättning som är riskmässigt motiverad med hänsyn till variationen i skadeutfall och avvecklingsresultat i respektive försäkringsgren. Utgångspunkten är att ett skadeförsäkringsföretag ska klara två svåra förlustår i följd. Samma principer har gällt vid beräkningarna av parametervärdena i förslaget till föreskrifter för livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Men utgångspunkten att företaget ska klara två svåra förlustår i följd har behövt modifieras eftersom det i vissa av dessa företag bara är en begränsad del av verksamheten som inkomstbeskattas och som därför

omfattas av säkerhetsreserven. Andra företag kan ha en hög andel gruppliv- eller sjuk- och olycksfallsförsäkringar, och är därför mer beroende av säkerhetsreserven. Finansinspektionen har därför i sin beräkning av parametervärden i förslaget till föreskrifter utgått från att företaget ska klara två svåra förlustår i följd, beräknat enbart på den inkomstbeskattade verksamheten. Förslaget är utformat för att medge en avsättning som är riskmässigt motiverad med hänsyn till variationen i skadefall och avvecklingsresultat för respektive försäkringsgren. Metoden som har använts för att beräkna parametervärden i förslaget är baserad på den metod som har använts i föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag. En beskrivning av metoden finns i *bilagan*.

2.1.4 Upplösning av säkerhetsreserven

På samma sätt som i föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag föreslår Finansinspektionen att om säkerhetsreserven vid redovisningsperiodens ingång är större än det maximala belopp som beräknas vid periodens utgång, ska det överskjutande beloppet upplösas.

Utöver denna obligatoriska upplösning föreslår Finansinspektionen på samma sätt som i föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag att en frivillig upplösning av säkerhetsreserven ska kunna göras för att täcka förluster i det tekniska resultatet i resultaträkningen. Vilka poster i redovisningen som får ingå i det tekniska resultatet framgår av föreskrifterna.

2.1.5 Undantag från bestämmelserna

Finansinspektionen föreslår att myndigheten ska kunna besluta om undantag från bestämmelserna om beräkning och upplösning av säkerhetsreserven om det finns särskilda respektive synnerliga skäl. Det är i likhet med vad som gäller i föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag.

Särskilda skäl för undantag från bestämmelserna om beräkning kan vara om företaget inte verkar under normala förhållanden eller har ett normalt bestånd. Med att beståndet inte är normalt avses att företaget har ett bestånd som i betydande mån avviker från de bestånd som andra livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag har och som beräkningarna av parametervärden är baserade på. Om detta leder till att parametervärdena i föreskrifterna inte är lämpliga för det företaget kan Finansinspektionen besluta om undantag. Med att förhållandena inte är normala menas exempelvis exceptionella händelser som företaget inte kan råda över eller har kunnat förutse och som har betydande påverkan på verksamheten.

Synnerliga skäl för att besluta om undantag från bestämmelserna om upplösning av säkerhetsreserven kan vara om årets förlust i ett aktiebolag efter största tillåtna upplösning av säkerhetsreserven ändå är så stor att det egna kapitalet är mindre än hälften av det registrerade aktiekapitalet.

Finansinspektionen föreslår också en bestämmelse om att ett livförsäkringsföretag får lösa upp hela eller delar av säkerhetsreserven om det inte uppfyller

solvenskapitalkravet enligt 8 kap. försäkringsrörelselagen. Det möjliggör att säkerhetsreserven klassificeras som helt förlustabsorberande i kapitalbasen, vilket den annars inte skulle vara. För tjänstepensionsföretagen finns inget behov av en motsvarande bestämmelse eftersom kapitalbasen inte delas in i nivåer på samma sätt som för försäkringsföretagen. Säkerhetsreserven ingår i sin helhet i kapitalbasen.

2.1.6 Redovisning

Finansinspektionen föreslår också några mindre redaktionella ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:27) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har undantag (redovisningsföreskrifterna). Det rör sig om förtydliganden som avser redovisning av säkerhetsreserver. Eftersom det inte är ändringar i sak motiveras de inte närmare.

2.2 Kapitalkrav

2.2.1 Nytt justeringsbelopp

Finansinspektionen föreslår att det nya justeringsbeloppet i 8 kap. 2 § 2 och 6 a § LTF ska inkluderas i formeln för det riskkänsliga kapitalkravet i 7 kap. 3 § tjänstepensionsföreskrifterna. Hur avdraget ska beräknas framgår av lagen.

Finansinspektionen föreslår också en redaktionell ändring i 7 kap. 3 § om att de båda justeringsbeloppen uttrycks som avdrag som subtraheras från kapitalkraven för marknadsrisk och försäkringsrisk, vilket överensstämmer med hur det uttrycks i LTF. I nuvarande lydelse är det befintliga justeringsbeloppet uttryckt som ett negativt värde som ska adderas till de båda delkapitalkraven. Som en följd behöver beräkningen av justeringsbeloppet i 7 kap. 45 § justeras så att värdet blir positivt. Justeringarna innebär ingen ändring i sak, och resultatet av kapitalkravsberäkningen påverkas inte.

2.2.2 Godkända infrastrukturinvesteringar

Som förklaras i avsnitt 1.2.2 ändras 8 kap. 3 § LTF så att godkända infrastrukturinvesteringar blir en egen undergrupp i kapitalkravet för marknadsrisk. Finansinspektionen föreslår ett antal redaktionella ändringar i 7 kap. tjänstepensionsföreskrifterna så att godkända infrastrukturinvesteringar på samma sätt blir en egen undergrupp i föreskrifterna. Ändringarna innebär bland annat att definitionen av typ C-tillgångar i 7 kap. 16 § justeras så att godkända infrastrukturinvesteringar inte kan definieras som både typ C-tillgångar och godkända infrastrukturinvesteringar. Dessutom föreslår Finansinspektionen att 7 kap. 22 § upphör att gälla. Bestämmelsen gäller beräkningen av kapitalkrav för godkända infrastrukturinvesteringar i form av räntebärande tillgångar. I och med att godkända infrastrukturinvesteringar blir en egen undergrupp föreslår Finansinspektionen att kapitalkravsberäkningen i stället regleras i 7 kap. 29 §.

Med anledning av att 7 kap. 22 § föreslås upphöra föreslår Finansinspektionen också en redaktionell ändring i form av en omnumrering av 7 kap. 23–28 §§. I ett annat regelprojekt³ föreslås dock en ny 7 kap. 22 a §. Om det förslaget genomförs kan den nu föreslagna omnumreringen behöva justeras.

I nya lydelsen av 8 kap. 3 § LTF finns en definition av godkända infrastrukturinvesteringar. Det är infrastrukturinvesteringar som medför en begränsad investeringsrisk och som uppfyller grundläggande krav på miljömässig hållbarhet. De kriterier för godkända infrastrukturinvesteringar som finns i 7 kap. tjänstepensionsföreskrifterna handlar enbart om begränsad investeringsrisk. Finansinspektionen föreslår därför bestämmelser med krav på miljömässig hållbarhet. Kraven måste uppfyllas för att en infrastrukturinvestering ska vara godkänd, och därmed få ett lägre kapitalkrav än vad som skulle ha gällt annars.

I prop. 2020/21:82 s. 34 ff. finns uttalanden om hur hållbarhetskraven bör utformas. Det anges bland annat att kraven eventuellt kan knyta an till EU:s taxonomiförordning om hållbara investeringar⁴. I förordningen finns kriterier för att avgöra om en ekonomisk verksamhet är miljömässigt hållbar. Taxonomiförordningen är utformad för att identifiera hållbara verksamheter, och inkluderar därför bara ”gröna” verksamheter som kan bidra till något av miljömålen. Avsikten med de nya kraven på hållbarhet för godkända infrastrukturinvesteringar är inte att sortera fram det hållbara utan att utesluta det miljöskadliga. Det vill säga även sådana verksamheter som inte omfattas av taxonomin. De tekniska granskningskriterier som ska komplettera taxonomiförordningen är dessutom inte färdigställda ännu. Det finns därför en osäkerhet i vad kraven i taxonomin i praktiken innebär. Sverige har i ett svar till EU-kommissionen bland annat anfört att de utkast till kriterier för att orsaka betydande skada på miljömål som har skickats på konsultation går längre än hållbarhetskrav enligt gällande lagstiftning, vilket Sverige motsätter sig.⁵ Den osäkerheten talar också för att hållbarhetskraven i tjänstepensionsföreskrifterna inte ska kopplas till förordningen. Om det i framtiden tas fram en taxonomi för miljöskadliga verksamheter kommer inspektionen att överväga om hållbarhetskraven ska knytas till den.

Enligt lagmotiven kan hållbarhetskraven i föreskrifterna utformas utifrån företagets process för att säkerställa att investeringen inte är miljöskadlig (a. prop. s. 36). Det uttalas att det kan vara lämpligt att ett tjänstepensionsföretag som vill göra en investering som riskerar att orsaka betydande skada på något av miljömålen ska säkerställa att investeringen uppfyller samtliga miljöskyddsregler i nationell rätt och unionsrätten som gäller för verksamheten. Med ledning av det föreslår Finansinspektionen att tjänstepensionsföretaget ska kontrollera att den verksamhet som investeringen avser uppfyller kraven i

³ FI dnr 20-22556.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088.

⁵ Sweden's response to the consultation, av den 18 december 2020.

nationella och EU-rättsliga miljöskyddsregler. Finansinspektionen föreslår också att tjänstepensionsföretaget ska dokumentera kontrollen. Med miljöskyddsregler avses bestämmelser som har ett miljöskyddssyfte. I Sverige är det i första hand miljöbalken (1998:808) och bestämmelser som har meddelats med stöd av den, samt direkt tillämpliga EU-förordningar. Dessa regler innebär för den aktuella typen av verksamheter ofta krav på tillstånd, dispens eller anmälan och att det upprättas en miljökonsekvensbeskrivning. Finansinspektionen föreslår också allmänna råd där det framgår att tjänstepensionsföretaget kan uppfylla kravet utan att göra en bedömning av varje tillämplig miljöskyddsbestämmelse. Generellt räcker det att tjänstepensionsföretaget kontrollerar att verksamheten har miljötillstånd, eller har upprättat en miljökonsekvensbeskrivning där detta krävs, samt att det inte genom en dom eller ett myndighetsbeslut framkommer att verksamheten bryter mot ett sådant tillstånd eller mot miljöskyddsregler. Det rör sig alltså om grundläggande krav som ska utesluta att investeringar i miljöskadliga verksamheter får det lägre kapitalkravet för en godkänd infrastrukturinvestering.

I prop. 2020/21:82 s. 35 anges att hållbarhetskraven dessutom bör utesluta fossil produktion. Det anges också att hållbarhetskraven ska vara en spärr i förhållande till investeringar som försvårar möjligheterna att nå hållbarhetsmålen. Finansinspektionen förslår därför att ytterligare ett villkor för en godkänd infrastrukturinvestering är att verksamheten inte avser energiproduktion som baseras på fossila bränslen, och i allt väsentligt inte utvinning, bearbetning, lagring, försäljning eller transporter av fossila bränslen. Anledningen är att sådana verksamheter, som är huvudsakligen dedikerade till fossila bränslen, får anses försvåra möjligheterna att nå klimatmålen och Sveriges åtaganden enligt Parisavtalet. Den typen av fossilbaserade verksamheter är dessutom sannolikt utsatta för finansiella omställningsrisker, vilket också motiverar att de inte bör omfattas av det förmånligare kapitalkravet. Med uttrycket ”i allt väsentligt” avses att det inte kan uteslutas att en verksamhet som inkluderar en marginell del fossil verksamhet i undantagsfall ändå kan vara godkänd under förutsättning att den delen är under avveckling. Det kan exempelvis vara en verksamhet som avser laddstationer för elbilar och som under en omställningsperiod inkluderar bensinförsäljning.

I linje med vad som anges i propositionen (s. 36) föreslår Finansinspektionen också särskilda bestämmelser om investeringar som görs utanför EES. För dessa ska tjänstepensionsföretaget kontrollera att det är sannolikt att verksamheten skulle uppfylla miljöskyddsregler som inte väsentligen avviker från de som gäller inom EU. Om det är en investering i en verksamhet av ett slag som omfattas av EU:s handel med utsläppsrätter ska företaget kunna göra bedömningen att verksamheten hade varit lönsam även om den hade varit föremål för denna handel. Finansinspektionen föreslår att tjänstepensionsföretaget ska dokumentera även dessa bedömningar.

I en ny 8 kap. 3 a § LTF anges att samhällsintresset av att godkända infrastrukturinvesteringar kommer till stånd ska beaktas vid beräkningen av kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar. I prop. 2020/21:82, s. 32 anges

att bestämmelsens syfte är att öka incitamenten för tjänstepensionsföretag att investera i samhällsnyttig infrastruktur genom att kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar sänks. Enligt lagmotiven kan det göras genom att kapitalkravet för aktierelaterade godkända infrastrukturinvesteringar sänks från en stressnivå på 25 procent till 20 procent. Det vill säga att tjänstepensionsföretagen ska ha motståndskraft för att värdet på sådana investeringar sjunker med 20 procent, i stället för 25 procent som gäller i dag. En förutsättning är att det riskkänsliga kapitalkravet fortfarande ska vara på en balanserad nivå, och enligt propositionen skulle en sådan sänkning bara få små effekter på kapitalkravet. Om investeringar i räntebärande tillgångar uttalas att det är möjligt att någon ytterligare lättnad inte bör göras.

Som tillgångsklass är infrastruktur mycket heterogen, vilket innebär att risken i de olika typerna av investeringar som det kan handla om kan skilja sig åt väsentligt. Det är därför inte möjligt att på samma sätt som för andra tillgångsklasser kalibrera kapitalkravet. I stället baseras risknivån delvis på expertbedömningar. Enligt Finansinspektionens beräkningar skulle den föreslagna sänkningen av kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar troligen inte påverka det sammanlagda riskkänsliga kapitalkravet i någon betydande utsträckning. Effekten blir uppskattningsvis en sänkning med 0,2–0,9 procent (se avsnitt 3.1.2.2). För att genomföra bestämmelsen i 8 kap. 3 a § LTF i enlighet med lagmotiven föreslår Finansinspektionen en sänkning av stressnivån för aktierelaterade godkända infrastrukturinvesteringar från 25 procent till 20 procent.

Investeringar i räntebärande tillgångar som är godkända infrastrukturinvesteringar har redan ett lägre kapitalkrav än motsvarande räntebärande tillgångar i icke godkända infrastrukturinvesteringar. Exponeringen för en räntebärande godkänd infrastrukturinvestering tilldelas en riskvikt på 70 procent. Det innebär att exponeringen ska utgöra endast 70 procent av marknadsvärdet, vilket är en påtaglig lättnad. Risken, och därigenom kapitalkravet för ränteskiltnadsrisk, återspeglas i kreditkvalitetssteg vilket är en generell metod för räntebärande investeringar. Att investeringar kvalificeras som hållbara kan i sig sänka risken i investeringen och leda till lägre kreditkvalitetssteg. Därigenom kan en hållbar investering också genom ett lägre kreditkvalitetssteg ges en lägre stress och därmed ett lägre kapitalkrav än om den är tydligt ohållbar.

Finansinspektionen avser att följa effekterna av de föreslagna ändringarna. Om de leder till oväntat stora ökningarna av infrastrukturinvesteringar och därmed oväntat stora sänkningar av det riskkänsliga kapitalkravet, kommer inspektionen att överväga om sänkningen ska bestå eftersom skyddet för nuvarande och framtida pensioner inte får urholkas (se prop. 2020/21:82, s. 35).

2.3 Rapportering

Finansinspektionen föreslår ändringar i rapporteringsföreskrifterna som bland annat innebär att det nya justeringsbeloppet i kapitalkravsberäkningen inkluderas i kvartals- och årsrapporteringen. Justeringar föreslås även för att anpassa rapporteringsmallarna till att godkända infrastrukturinvesteringar blir en egen undergrupp i kapitalkravet för marknadsrisk. Vissa anpassningar med anledning av detta föreslås också i anvisningarna till rapporteringsblanketterna.

Vidare föreslår Finansinspektionen två nya så kallade varav-poster i avsnitt E. Solvensuppgifter – kvartal, under kapitalbasen. Syftet är att kunna följa upp eventuella förändringar under året av säkerhetsreserven och periodiseringsfonden. Dessa uppgifter finns i nuvarande rapportering endast i årsrapporteringen och då i avsnitt B. Balansräkning – år.

Finansinspektionen föreslår dessutom ett antal rättelser i bilagorna 1–6 till föreskrifterna. Tjänstegrupplivförsäkring har felaktigt hamnat under tilläggsförsäkring, och några formler och länkar är felaktiga i blanketterna. Förslaget innebär att detta korrigeras. I bilaga 1 föreslås också i årsrapporteringen kolumner för totalt kapitalkrav för tilläggsrisk, annullationsrisk och kostnadsrisk under Försäkringsrisk så att totala risken för dessa redovisas. Därutöver föreslår inspektionen några förtydliganden i anvisningarna.

Slutligen föreslår Finansinspektionen också ändringar i rapporteringen av EU-gemensamma uppgifter. Anledningen är att i Europas nya taxonomi 2.5.0⁶, som publicerades den 15 juli 2020, har ytterligare uppgifter tillkommit. Det handlar om att företag ska kunna rapportera enskilda öppna derivatpositioner i ett eget nytt avsnitt och att en post som avser uppgifter om ”Internationell organisation som utgivare (EC212)” tillkommer under avsnitt C och D i bilaga 5. Vad avser information om enskilda derivatpositioner så lämnas den redan av försäkringsföretagen enligt Solvens 2-regelverket.

2.4 Information

Som förklaras i avsnitt 1.1 har riksdagen beslutat att egenföretagares försäkringar ska kunna vara tjänstepensionsförsäkringar. I informationsföreskrifterna för försäkringsföretag och försäkringsgivare från tredje land är begreppet definierat i likhet med nuvarande lydelse av LTF, det vill säga innan lagändringarna träder i kraft den 1 maj 2021. Försäkringar till egenföretagare omfattas alltså i dag inte av begreppet tjänstepensionsförsäkring i informationsföreskrifterna.

Finansinspektionen föreslår att begreppet tjänstepensionsförsäkring ska ha samma innebörd i informationsföreskrifterna som i LTF. I prop. 2020/21:82, s. 44 uttrycks också en målsättning om att information till försäkrade inte ska skilja sig åt beroende på om försäkringen finns i ett tjänstepensionsföretag eller

⁶ Pension Funds Data Point Model and Taxonomy 2.5.0 (uppdaterad 3/11/2020).

ett försäkringsföretag. Finansinspektionen instämmer i det, och föreslår därför att definitionerna av begreppen tjänstepensionsförsäkring och tjänstepension i informationsföreskrifterna utvidgas till att i likhet med 1 kap. 4 § LTF omfatta även försäkringar till egenföretagare. Finansinspektionen föreslår också samma förtydligande tillägg som i 1 kap. 4 § LTF om att försäkringar till vissa förtroendevalda omfattas.

Även fortsättningsvis kan dock den information som lämnas till försäkrade, försäkringstagare och andra ersättningsberättigade skilja beroende på om tjänstepensionsförsäkringen finns i ett försäkringsföretag eller ett tjänstepensionsföretag. Kraven i informationsföreskrifterna på vilken information som ett företag ska lämna är nämligen inte desamma som i tjänstepensionsföreskrifterna. Finansinspektionen ser ett behov av att se över dessa skillnader. Det kan dock inte hanteras inom ramen för det här regelprojektet.

Finansinspektionen föreslår också ett tillägg i upplysningsbestämmelsen i 2 kap. 1 § pensionsstiftelseföreskrifterna, för att tydliggöra att det även finns bestämmelser om information i 10 o § tryggandelagen.

2.5 Försäkringsdistribution

Enligt nuvarande lydelse av 1 kap. 4 § fjärde stycket tjänstepensionsföreskrifterna behöver ett tjänstepensionsföretag inte tillämpa bestämmelserna om information (11 kap.) och dokumentation (12 kap.) i distributionsföreskrifterna, eller kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2358, när det distribuerar kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar som följer av en överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation och en central arbetstagarorganisation.

Genom en ändring i 1 kap. 16 § andra stycket LTF ska kollektivavtalsgrundade tjänstepensionsförsäkringar och gruppörsäkringar omfattas av avtalsfrihet. Det innebär att kollektivavtalsparterna i stället för bestämmelserna i LFD kan avtala om vilken information som ska lämnas, när och hur den ska lämnas, och av vem. Tjänstepensionsföreskrifterna innehåller redan i dag ett undantag från vissa bestämmelser i bland annat distributionsföreskrifterna. Undantaget behöver dock anpassas för att tydligare överensstämma med den ändrade lydelsen av bestämmelsen i LTF. Undantagsbestämmelsen i 1 kap. 4 § fjärde stycket kommer därmed omfatta fler tjänstepensionsförsäkringar än tidigare.

Finansinspektionen föreslår dessutom en justering av 1 kap. 4 § första stycket tjänstepensionsföreskrifterna för att bättre spegla den nya lydelsen av 1 kap. 16 § LTF.

2.5.1 Utvidgning av begreppen tjänstepension och tjänstepensionsförsäkring

Lagändringarna om att egenföretagares och vissa förtroendevaldas försäkringar kan klassificeras som tjänstepensionsförsäkringar, medför att

Finansinspektionen behöver göra anpassningar i tjänstepensionsföreskrifterna om försäkringsdistribution.

Ett tjänstepensionsavtal innefattar i de flesta fall tre parter, nämligen tjänstepensionsföretaget, arbetsgivaren som tecknar avtal för sina anställda och arbetstagaren. I förarbetena till LFD anges att när det gäller distribution av tjänstepensionsförsäkring är det som huvudregel den arbetsgivare (försäkringsstagare) som på den anställdes vägnar (den försäkrade) tecknar avtal om tjänstepensionsförsäkring som ska betraktas som kund (prop. 2017/18:216, s. 144). Finansinspektionens bedömningar i denna del beskrivs mer utförligt i beslutspromemorian i FI dnr 18-1154.

Finansinspektionen bedömer att flertalet försäkringar för förtroendevalda kommer att omfattas av avtalsfrihet enligt 1 kap. 16 § andra stycket LTF. Därutöver bedömer inspektionen att när det gäller distribution av tjänstepensionsförsäkringar för förtroendevalda eller sådana gruppförsäkringar som kan likställas med tjänstepensionsförsäkringar, bör de hanteras enligt huvudregeln att den arbetsgivare eller organisation som på den anställdes eller förtroendevaldes vägnar tecknar avtalet ska betraktas som kund. Det innebär att de bestämmelser som räknas upp i tjänstepensionsföreskrifterna om försäkringsdistribution är tillämpliga för tjänstepensionsföretaget gentemot arbetsgivaren eller organisationen.

När det gäller tjänstepensionsförsäkringar som tecknas för egen räkning av egenföretagare anges i prop. 2020/21:82 s. 54 ff. att det är av stort värde att så många som möjligt omfattas av det skydd som olika tjänstepensionsförsäkringar ger. Det anges också att även egenföretagare bör ges möjlighet till skydd i likhet med anställda. Finansinspektionen anser därför att en egenföretagare som tecknar en tjänstepensionsförsäkring för egen räkning bör ses som kund i ett försäkringsdistributionsperspektiv. Det finns därför skäl för att denna grupp egenföretagare ska ha skydd på samma sätt som om tjänstepensionsföretaget vänder sig direkt till en anställd.

Finansinspektionen bedömer att de ytterligare krav som då ställs vid distribution av försäkringsbaserade investeringsprodukter och vissa pensionsförsäkringar är motiverade när tjänstepensionsföretaget vänder sig till en egenföretagare i likhet med vad som gäller när ett tjänstepensionsföretag vänder sig direkt till en anställd.

Förslaget innebär att vid försäkringsdistribution av tjänstepension till egenföretagare omfattas tjänstepensionsföretaget även av 13 kap. 6 § och 14 kap. distributionsföreskrifterna.

2.6 Övrigt

Finansinspektionen föreslår att de allmänna råden till 8 kap. 5 § tjänstepensionsföreskrifterna ändras genom att tredje stycket tas bort.

Ändringen är ett förtydligande av vad som gäller om ett tjänstepensionsföretag har uppdragit åt någon annan att utföra arbete i en central funktion. Företaget kan utse en person inom eller utanför företaget som ansvarig för en central funktion (se prop. 2018/19:158 s. 368). Att den som ansvarar för en central funktion ska anmälas till Finansinspektionen följer av 9 kap. 3 § andra stycket LTF. Det behöver därför inte anges i de allmänna råden. Om företaget anmäler en person utanför företaget bör det även utse en person inom det egna företaget som är ansvarig för den utlagda verksamheten. Personen behöver dock inte anmälas till Finansinspektionen. Personen bör ha de insikter i, och den erfarenhet av, funktionens uppgifter som krävs för att kunna kontrollera dels hur den utlagda verksamheten utförs, dels resultat av uppdraget (se vidare i beslutspromemorian i FI dnr 18-1154, s. 100).

2.7 Ikraftträdande

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 6 juli 2021.

I ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till ändringarna i LTF om godkända infrastrukturinvesteringar anges att för investeringar som ett företag har gjort före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter om beräkning av kapitalkravet för marknadsrisk om det leder till ett lägre kapitalkrav. Eftersom förslaget i den delen är närmare föreskrifter om innebörden av de grundläggande krav på miljömässig hållbarhet som införs i LTF föreslår Finansinspektionen att motsvarande ska gälla för föreskriftsändringarna. Det vill säga att för investeringar som har gjorts före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter om beräkning av kapitalkravet för marknadsrisk om det leder till ett lägre kapitalkrav. Det har betydelse om hållbarhetskraven innebär att en investering som är gjord före ikraftträdandet inte längre klassificeras som en godkänd infrastrukturinvestering och därmed skulle få ett högre kapitalkrav.

Finansinspektionen föreslår att föreskrifterna om säkerhetsreserv och ändringarna i redovisningsföreskrifterna ska tillämpas redan under nuvarande räkenskapsår. Finansinspektionen föreslår också en övergångsregel för skadeförsäkringsföretag som omvandlas till tjänstepensionsföretag. Ett sådant företags maximala säkerhetsreserv skulle enligt förslaget till föreskrifter kunna bli mindre än den säkerhetsreserv som det kunnat ha enligt föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag. Exempelvis skulle det kunna bli så om bara en del, eller ingen, av företagets försäkringar omfattas av inkomstbeskattning (se avsnitt 2.1.2). Finansinspektionen föreslår att företaget i ett sådant fall har tre år på sig att upplösa den överskjutande delen av säkerhetsreserven.

För att ge tjänstepensionsföretagen tid att genomföra de föreslagna ändringarna om rapportering av derivat föreslår Finansinspektionen att ändringarna i rapporteringsföreskrifterna ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2022 eller senare.

3 Förslagets konsekvenser

I det här kapitlet redogörs för de konsekvenser som Finansinspektionen bedömer att de föreslagna ändringarna kommer att innebära.

- Behovet av föreskrifter och målet med regleringen beskrivs i avsnitt 1.1.
- Varför bindande föreskrifter behöver införas beskrivs i avsnitt 1.3.
- Bemyndiganden som förslagen grundas på beskrivs i avsnitt 1.4.
- Vilken särskild hänsyn som tas till tidpunkten för ikraftträdande beskrivs i avsnitt 2.7

I kostnadsberäkningarna nedan utgår Finansinspektionen från samma löne-kostnader som i den konsekvensanalys som togs fram i samband med den senaste ändringen i tjänstepensionsföreskrifterna (se beslutspromemoria daterad 2020-03-23, FI dnr 18-1154). Skälet är att den personal som väntas utföra arbetet med att anpassa verksamheten till de föreslagna reglerna bedöms ha liknande kompetens och lönenivå som i den analysen. Det innebär ett antagande om genomsnittlig intern lönekostnad på 1 400 kronor per timme. Allt arbete med anledning av förslaget bedöms kunna utföras internt.

Siffrorna om företagens storlek och belopp i detta avsnitt baseras på rapporterade värden som gällde vid utgången av 2019.

3.1 Konsekvenser för företagen

3.1.1 Berörda företag

Förslaget till ändringar i tjänstepensionsföreskrifterna och rapporteringsföreskrifterna berör tjänstepensionsföretag. Det är en ny företagsform som tillkom genom att LTF infördes i december 2019. Det finns för närvarande (januari 2021) sju tjänstepensionsföretag (samtliga tjänstepensionsföreningar) med fördelade tillgångsvärden på totalt 182 miljarder kronor.

Fördelade tillgångsvärden avser försäkringskapitalet eller retrospektivreserven. Måttet påverkas bland annat av inbetalda premier, utbetalningar, avgifter och avkastning. Fördelade tillgångsvärden avser sparandedelen av tjänstepensionsverksamheten, det vill säga den del som syftar till att garantera framtida pensionsutbetalningar. Tjänstegrupplivförsäkringar eller riskförsäkringar som inte har något inslag av sparande omfattas inte. Finansinspektionen bedömer att fördelade tillgångsvärden är ett mått som generellt ger en rättvisande bild av företagens storlek i förhållande till hela tjänstepensionsmarknaden. Som ett kompletterande mått anges nedan även totala tillgångar, som ger en bild av storleken på företag vars verksamhet omfattar mer än bara tjänstepensionsförsäkringar med ett inslag av sparande.

Finansinspektionen behandlar också en ansökning från en tjänstepensionskassa som har ansökt om omvandling till tjänstepensionsföretag och som har

fördelade tillgångsvärden på cirka 5 miljarder kronor. En tjänstepensionskassa är en understödsförening som kan driva tjänstepensionsverksamhet och i vissa fall även annan övrig livförsäkringsverksamhet.

Utöver dessa företag bedömer Finansinspektionen att tolv försäkringsföretag kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag. Det rör sig om fyra Solvens 2-företag, tre blandade livförsäkringsföretag och fem ringaföretag:

- *Solvens 2-företag*: Försäkringsföretag som följer den samlade reglering som gäller för försäkringsföretag och som har sin grund i Solvens 2-direktivet⁷. Reglerna består bland annat av FRL, Solvens 2-förordningen⁸ och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:8) om försäkringsrörelse. Finansinspektionen uppskattar att två livförsäkringsföretag och två skadeförsäkringsföretag kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag. Livförsäkringsföretagen är dels ett kompositföretag, det vill säga ett företag som driver både skade- och livförsäkringsverksamhet, dels ett företag som endast meddelar tjänstegrupplivförsäkringar. Skadeförsäkringsföretagen meddelar försäkringar som kan klassas som tjänstepensionsförsäkringar. De fyra företagen har inga fördelade tillgångsvärden, men totala tillgångar mellan 5 och 166 miljarder kronor.
- *Blandade livförsäkringsföretag*: Försäkringsföretag som driver tjänstepensionsverksamhet och som under en övergångsperiod tillämpar försäkringsrörelselagen (2010:2043) i dess lydelse före den 1 januari 2016 för sin tjänstepensionsverksamhet och Solvens 2-regelverket för den övriga livförsäkringsverksamheten. Det är svårt att bedöma i vilken utsträckning dessa företag kommer att separera sin tjänstepensionsverksamhet och driva den i ett tjänstepensionsföretag, men Finansinspektionen bedömer att tre sådana företag kommer att göra det. Dessa företag har fördelade tillgångsvärden mellan 27 och 99 miljarder kronor, och totala tillgångar mellan 49 och 201 miljarder kronor.
- *Ringaföretag*: Försäkringsföretag som driver tjänstepensionsverksamhet och som maximalt har fem procent övrig livförsäkringsverksamhet, och som tillämpar försäkringsrörelselagen (2010:2043) i dess lydelse före den 1 januari 2016. Det finns fem sådana livförsäkringsföretag. Fyra har enbart tjänstepensionsförsäkringar och ett företag har en redovisad andel övrig livförsäkringsverksamhet på knappt en procent av den totala verksamheten (mätt som fördelade tillgångsvärden). Ringaföretagen varierar kraftigt i storlek, från 2 miljarder till 690 miljarder kronor i fördelade tillgångsvärden, eller från 3 miljarder till

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens 2).

⁸ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens 2).

983 miljarder i totala tillgångar. Finansinspektionen bedömer att samtliga ringaföretag kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag.

Tabell 1. Försäkringsföretag som Finansinspektionen bedömer kommer att omvandlas och tjänstepensionsföretag, med sammanlagda uppgifter (miljarder kronor).

	Antal företag	Fördelade tillgångsvärden	Totala tillgångar
Tjänstepensionsföretag	7	182	213
Solvens 2-företag	4	-	215
Ringaföretag	5	1 603	1 925
Blandade livföretag	3	164	435
Tjänstepensionskassor	1	5	7
Summa	20	1 954	2 795

Föreskrifterna för tjänstepensionsföretag tillämpas även i delar av utländska tjänstepensionsinstitut för verksamhet i Sverige. Det finns för närvarande tre aktiva utländska tjänstepensionsinstitut registrerade i Finansinspektionens företagsregister. Omfattningen av institutens verksamhet i Sverige är okänd för Finansinspektionen, eftersom instituten inte rapporterar till myndigheten. Finansinspektionen bedömer dock att denna verksamhet är mycket begränsad.

Föreskrifterna om säkerhetsreserv kan tillämpas av de livförsäkringsföretag och tjänstepensionsföretag som har inkomstbeskattad verksamhet, det vill säga som har gruppliv-, sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Det finns i dagsläget 27 sådana företag, med totala tillgångar på sammanlagt 4 524 miljarder. Om även de skadeförsäkringsföretag som Finansinspektionen bedömer kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag räknas in är de totala tillgångarna på 4 727 miljarder kronor. Företagen varierar i storlek, mellan en halv miljard och närmare 1 000 miljarder kronor i totala tillgångar.

Ändringarna i informationsföreskrifterna berör försäkringsföretag som i sitt bestånd har sådana livförsäkringar för egenföretagare som skulle klassificeras som tjänstepensionsförsäkringar om ändringarna genomförs. Det finns i dag 17 livförsäkringsföretag som rapporterade privata pensionsförsäkringar i rapporteringen av beståndsuppgifter till Finansinspektionen per den 31 december 2019. Det beståndet skulle kunna inkludera försäkringar till egenföretagare. Eftersom företagen i dagsläget inte behöver skilja på försäkringar för egenföretagare från andra, privata försäkringar finns det dock inga samlade uppgifter om vilka av dessa företag som faktiskt har sådana försäkringar eller hur många försäkringar och försäkrade det finns.

3.1.2 Kostnader och andra konsekvenser för företagen

3.1.2.1 Säkerhetsreserv

Förslaget innebär att tjänstepensionsföretag och livförsäkringsföretag som har inkomstbeskattad verksamhet kan göra en frivillig avsättning till en säkerhetsreserv för att täcka förluster i försäkringsrörelsen som beror på slumpmässiga eller svårbedömda faktorer. Säkerhetsreserven bidrar till att skapa en utjämning över tiden av resultatet hos företagen, och stärker företagets konsolidering och minskar det skattemässiga resultatet. Företaget kan ta säkerhetsreserven i anspråk för att täcka förluster och kan bygga upp reserven när det uppstår vinster i försäkringsrörelsen.

Hur stor säkerhetsreserven kan vara beror på hur stor del inkomstbeskattad verksamhet som företaget har och inom vilka försäkringsgrenar.

Finansinspektionen beräknar att förslaget innebär att avsättningar till säkerhetsreserver kommer att kunna göras med maximalt upp emot 15 miljarder för de berörda livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag som i dag inte kan ha säkerhetsreserver. Beräkningen baseras på redovisade uppgifter om premier, utbetalda försäkringsersättningar och avsättningar för oreglerade skador.

De skadeförsäkringsföretag som väljer att omvandlas till tjänstepensionsföretag får fortsatt möjlighet att ha en säkerhetsreserv. Hur stora avsättningar som får göras kan dock skilja mellan regelverken. Som förklaras i avsnitt 2.1.2 beror det dels på att det bara är den delen av verksamheten i ett tjänstepensionsföretag som inkomstbeskattas som kan ge upphov till en säkerhetsreserv, dels på att parametervärdena är olika. Det kan innebära att ett skadeförsäkringsföretag som omvandlas till tjänstepensionsföretag kan få en ökning eller en minskning av den maximala säkerhetsreserven, eller att det inte kan ha någon säkerhetsreserv alls. De skadeförsäkringsföretag som Finansinspektionen bedömer kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag kommer enligt en grov uppskattning kunna ha maximala säkerhetsreserver på sammanlagt 19–24 miljarder kronor med förslaget. Det kan jämföras med drygt 13 miljarder som företagen kan ha enligt föreskrifterna om säkerhetsreserver i skadeförsäkringsföretag. Ett av företagen tillämpar emellertid i dag inte parametrarna i föreskrifterna om säkerhetsreserv i skadeförsäkringsföretag, utan har beviljats undantag. Även i förslaget till föreskrifter finns det möjlighet för ett företag att ansöka om dispens.

Finansinspektionen bedömer att de föreslagna ändringarna i redovisningsföreskrifterna inte medför några ökade kostnader för de berörda företagen.

3.1.2.2 Kapitalkrav

De föreslagna anpassningarna i tjänstepensionsföreskrifterna på grund av det nya justeringsbeloppet är anpassningar till lagändringar och innebär i sig inga särskilda konsekvenser.

Eftersom tjänstepensionsföretag är en ny företagsform finns än så länge bara ett fåtal sådana företag, och inget av dem har ännu rapporterat till Finansinspektionen vilka investeringar de gör i godkända infrastruktur-tillgångar. Ledning kan dock tas i hur försäkringsföretagens investeringar ser ut, eftersom nuvarande krav på godkända infrastrukturinvesteringar i LTF har utformats med utgångspunkt i vad som gäller för försäkringsföretag. För försäkringsföretag sker investeringar i infrastruktur-tillgångar bara i begränsad omfattning, även om det är en kategori av tillgångar som många försäkringsföretag har uttalat att de vill öka sina investeringar i. De försäkringsföretag som följer Solvens 2-regelverket rapporterade per den 30 juni 2020 totala investeringar i infrastruktur på cirka 19 miljarder kronor. Det ska jämföras med dessa företags totala investeringar som vid samma tid uppgick till drygt 2 000 miljarder kronor, exklusive investeringar tillhörande fond- och depåförsäkringar. Investeringar i infrastruktur-tillgångar utgör alltså knappt 1 procent av de totala tillgångarna. Av de 19 miljarder som är investerade i infrastruktur är det bara 29 miljoner kronor som har rapporteras som godkända infrastrukturinvesteringar med lägre kapitalkrav. Det motsvarar 0,0014 procent av de totala investeringarna för dessa företag.

Finansinspektionen bedömer att det är troligt att en större andel av försäkringsföretagens investeringar i infrastruktur skulle kunna kvalificeras som godkända infrastrukturinvesteringar. Av olika skäl kan företagen dock ha valt att inte kvalificera dem som godkända. Det kan exempelvis bero på att effekten är liten på kapitalkravet i förhållande till det merarbete som krävs för att uppfylla kraven och hantera rapporteringen av dessa tillgångar. Det kan också vara så att företaget inte har möjlighet att få information och bedöma om investeringen uppfyller de krav som ställs för att tillgången ska kvalificeras som godkänd infrastrukturinvestering. I samband med att kapitalkravsreglerna för tjänstepensionsföretag togs fram genomförde Finansinspektionen en testrapportering bland nio försäkringsföretag som bedömdes kunna omvandlas till tjänstepensionsföretag. Sex företag rapporterade då totala infrastrukturinvesteringar på 13 miljarder. Finansinspektionen uppskattade att cirka 10 miljarder av dessa investeringar möjligen skulle kunna klassificeras som godkända infrastrukturinvesteringar. Uppskattningen är dock mycket osäker eftersom en djupare analys av innehaven inte kunde göras och tjänstepensionsföreskrifterna ännu inte hade införts. Med utgångspunkt i den uppskattningen skulle de föreslagna ändringarna om att godkända infrastrukturinvesteringar blir en egen undergrupp och sänkningen av kapitalkravet för aktierelaterade investeringar innebära en lättnad av det riskkänsliga kapitalkravet med mellan 0,2 och 0,9 procent för de företag som i testrapporteringen hade infrastrukturinvesteringar. Skillnaderna i spannet beror på hur stora investeringar företagen hade i vad som kan antas kvalificeras som godkända infrastrukturinvesteringar i förhållande till kapitalkraven i övrigt.

Ett sänkt kapitalkrav kan också öka incitamenten för företagen att göra mer investeringar i infrastruktur och att verka för att klassificera en större andel av infrastrukturinvesteringarna som godkända. Förslaget om hållbarhetskrav kan dock innebära att vissa investeringar som annars skulle ha klassificerats som

godkända inte uppfyller kraven. För dessa investeringar blir kapitalkravet högre med förslaget. Den effekten bedömer dock Finansinspektionen som marginell eftersom hållbarhetskraven är på en grundläggande nivå som i stor utsträckning bör vara uppfyllda i infrastrukturinvesteringar som ansvarsfulla företag kan tänkas göra.

Sammantaget bedömer Finansinspektionen att den sammanlagda effekten av förslaget på kapitalkravet kommer att ligga inom spannet 0,2–0,9 procent.

De tjänstepensionsföretag som gör infrastrukturinvesteringar som de vill klassificera som godkända infrastrukturinvesteringar kommer att behöva lägga resurser på att fastställa att investeringen uppfyller kraven på miljömässig hållbarhet. Hur stor den kostnaden blir beror bland annat på i vilken omfattning och på vilket sätt tjänstepensionsföretaget gör sådana investeringar, och är därför svår att uppskatta. Sådana kostnader bör dock ställas mot nyttan av att kunna tillämpa ett lägre kapitalkrav. För det fall företaget bedömer att kostnaden inte är motiverad så kan företaget välja att inte kategorisera investeringen som en godkänd infrastrukturinvestering och därmed undvika kostnaden helt. Det är också snarast en konsekvens som följer av kravet i lag på miljömässig hållbarhet.

3.1.2.3 Rapportering

De rättelser och förtydliganden som föreslås i rapporteringsföreskrifterna, och de nya poster som införs i rapporteringen av kapitalkravet och kapitalbasen, innebär att företagen behöver identifiera och ta fram dessa värden och koppla ihop dem med den nuvarande rapporteringen. Enligt Finansinspektionens bedömning innebär det 10–20 timmars arbete per företag. Kostnaden blir då 14 000–28 000 kronor per företag (*10–20 timmar x 1 400 kronor*).

De föreslagna ändringarna i den EU-gemensamma rapporteringen innebär att ett helt nytt avsnitt om öppna derivatpositioner införs i rapporteringen. Av en kontroll av balansräkningarna för de försäkringsföretag som Finansinspektionen bedömer kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag framgår att alla inte har derivat, och för de som har det utgör derivaten endast omkring en procent av företagets totala tillgångar. För de företag som inte har derivat innebär förslagen i den delen därför inte några ökade kostnader. För de företag som har derivat bedömer Finansinspektionen att tidsåtgången för att kartlägga och ta fram uppgifter för denna nya rapportering är mellan 10 och 50 timmar, beroende på storlek på företag. Bedömningen baseras på att det nya föreslagna avsnittet om redovisning av enskilda derivat innehåller omkring 30 nya poster att identifiera. De flesta uppgifter om dessa poster bör dock företagen ha i sina system för att följa upp händelser i derivaten. De mindre företagen uppskattas ha upp till 50 olika derivat och de större företagen upp till 250 derivat. Beräkningen utgår vidare från att det tar omkring 12 minuter att ta fram dessa uppgifter för varje derivat. Det innebär en initial kostnad för denna nya rapportering på 14 000–70 000 kronor (*10–50 timmar x 1 400 kronor*).

Det finns ytterligare en uppgift som föreslås läggas till i den EU-gemensamma rapporteringen, men den uppgiften berör endast uppgifter som saknar ISIN kod och kommer därför endast bli aktuell i ett fåtal fall. Detta förslag medför att berörda företag får uppskattningsvis 2–4 timmar i initialt arbete med att kartlägga sådana enskilda tillgångar och komplettera med denna uppgift. Det innebär kostnader på 2 800 kronor–5 600 kronor (*2–4 timmar x 1 400 kronor*).

3.1.2.4 Information

Alla företag som skulle kunna ha försäkringar för egenföretagare som kan klassificeras som tjänstepensionsförsäkringar med förslaget (se avsnitt 3.1.1) har redan tjänstepensionsförsäkringar i sina bestånd. Det innebär att de berörda företagen redan omfattas av informationskraven för tjänstepensionsförsäkringar. Det arbete som tillkommer för företagen blir därför främst att skilja ut försäkringar för egenföretagare från andra privata pensionsförsäkringar. Omfattningen av privata pensionsförsäkringar totalt sett varierar stort bland företagen, från cirka 200 försäkringar upp till 350 000. Finansinspektionen känner inte till hur företagens arbete med att skilja ut försäkringar för egenföretagare kommer att gå till. Det skulle kunna innebära att företagen behöver kontakta samtliga försäkrade med privat pensionsförsäkring. Beroende på vilka digitala verktyg företagen har kan denna arbetsinsats variera kraftigt. Eftersom det också är möjligt att det finns andra sätt att söka ut uppgifterna i befintliga system som Finansinspektionen inte känner till, kan inspektionen inte bedöma hur stora kostnader förslaget kan innebära för de berörda företagen. Kostnaderna är dock i första hand en följd av att lagstiftaren har bestämt att egenföretagares försäkringar ska kunna vara tjänstepensionsförsäkringar, snarare än av de följdändringar som Finansinspektionen föreslår i informationsföreskrifterna.

3.1.2.5 Försäkringsdistribution

För de berörda företagen kan förslaget innebära ökade kostnader eftersom fler försäkringar omfattas av reglerna om försäkringsdistribution. Samtidigt ska tjänstepensionsföretagen redan tillämpa reglerna på andra försäkringar vilket innebär att rutiner, processer och dokumentation redan finns. Finansinspektionen har svårt att bedöma kostnaderna för att göra de justeringar som krävs för att uppfylla kraven för egenföretagare som tecknar tjänstepensionsförsäkring för egen räkning. En grov uppskattning är att det kommer att krävas en veckas arbete för en person, det vill säga 40 timmars arbete. Det skulle innebära en kostnad på 56 000 kronor per företag (*40 timmar x 1 400 kronor*).

3.1.3 Särskilt om små företag

Inget tjänstepensionsföretag och inget av de företag som Finansinspektionen bedömer kommer att omvandlas till tjänstepensionsföretag har en verksamhet som innebär att de kan ses som små företag enligt EU:s definition av mikroföretag samt små och medelstora företag (SMF). Det finns enligt Finansinspektionens bedömning inte heller några små företag bland de

livförsäkringsföretag som omfattas av de föreslagna föreskrifterna om säkerhetsreserv eller ändringarna i informationsföreskrifterna.

Det finns således inga små företag som berörs av de föreslagna bestämmelserna och som därmed behöver behandlas särskilt i analysen, utöver vad som anges om egenföretagare i avsnitten 3.2.4 och 3.2.5 nedan.

3.2 Konsekvenser för konsumenter och samhälle

3.2.1 Säkerhetsreserv

Möjligheten för livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag att göra avsättningar till en säkerhetsreserv kan öka konsumentskyddet genom att resultatet kan utjämnas över tiden och en eventuell premiehöjning kan undvikas. För skadeförsäkringsföretag som omvandlas till tjänstepensionsföretag bidrar föreskrifterna på samma sätt till att behålla konsumentskyddet. Som förklaras i avsnitt 3.1.2.1 kan dock förslaget innebära skillnader i hur stora avsättningar som får göras jämfört med föreskrifterna för skadeförsäkringsföretag, bland annat eftersom det skiljer i vilka försäkringsgrenar som omfattas av inkomstbeskattning.

3.2.2 Kapitalkrav

Eftersom de berörda företagens investeringar i infrastruktur än så länge är relativt små bedömer Finansinspektionen att konsekvenserna för samhället av förslaget initialt blir mycket små. Som förklaras i avsnitt 3.1.2 kan ett lägre kapitalkrav för godkända infrastrukturinvesteringar dock på sikt leda till en ökning i dessa investeringar. Det kommer i så fall att ha en positiv samhällseffekt eftersom infrastrukturen tillhandahåller och stöder viktiga offentliga tjänster. De grundläggande kraven på miljömässig hållbarhet kan också leda till en ökad medvetenhet bland företagen att styra sina investeringar i infrastruktur mot mer hållbara investeringar, vilket skulle bidra till möjligheterna att nå miljömålen.

Finansinspektionen bedömer inte att ändringarna i kapitalkravsreglerna i övrigt har några nämnvärda effekter för konsumenter eller det finansiella systemet. Ökade investeringar i infrastruktur som uppfyller de grundläggande kraven på miljömässig hållbarhet kan få en positiv påverkan på de företag som är verksamma med finansiering av sådana tillgångar och även olika företag som är involverade i investeringarna. Till exempel banker och riskkapitalbolag kan vara involverade i finansiering och olika tekniska konsulter samt byggföretag involverade i byggandet av anläggningar. Dessa effekter bedöms dock bli små.

3.2.3 Rapportering

De föreslagna ändringarna i rapporteringsföreskrifterna bedöms inte ha några särskilda konsekvenser för samhället eller för konsumenter.

3.2.4 Information

Om förslaget genomförs kommer försäkringar för egenföretagare att kunna klassificeras som tjänstepensionsförsäkringar enligt informationsföreskrifterna. Det innebär att egenföretagare kommer att ha rätt till mer information än tidigare, under förutsättning att försäkringen uppfyller övriga krav på en tjänstepensionsförsäkring. Det innebär också att egenföretagares försäkringar kan klassificeras som tjänstepensionsförsäkringar oavsett om de tryggas i ett försäkringsföretag eller i ett tjänstepensionsföretag. Det kan i sin tur leda till stärkt förtroende för försäkringsbranschen.

3.2.5 Försäkringsdistribution

Syftet med förslaget om försäkringsdistribution är att i möjligaste mån säkerställa ett likvärdigt konsumentskydd för framtida pensionärer enligt de skäl som lagstiftaren har angett. Utgångspunkten är att kundskyddet ska vara detsamma för samma typ av produkt eller försäkringsavtal. De bestämmelser som föreslås följer alltså lagstiftarens intentioner, och konsekvenserna för samhället och konsumenterna är i första hand konsekvenser av lagstiftningen.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

3.3.1 Säkerhetsreserv

De berörda företagen behöver inte ansöka till Finansinspektionen för att göra avsättningar till en säkerhetsreserv. Däremot kan Finansinspektionen behöva hantera ansökningar om undantag från föreskrifterna. Detta bedöms dock inte ske i sådan utsträckning att det innebär några nämnvärda ökade kostnader för myndigheten.

3.3.2 Kapitalkrav

De föreslagna ändringarna i kraven på en godkänd infrastrukturinvestering är begränsade till grundläggande krav på miljömässig hållbarhet. Att kontrollera att föreskrifterna följs för att det föreslagna kapitalkravet ska bli tillämpligt är en del av Finansinspektionens löpande tillsyn. Beroende på utvecklingen av marknaden och företagens investeringar, kan riktade undersökningar bli aktuella i framtiden. Finansinspektionen bedömer sammanfattningsvis att förslaget inte innebär några signifikant ökade kostnader för myndigheten.

3.3.3 Rapportering

Finansinspektionen bedömer inte att förslaget innebär några stora konsekvenser eller kostnader för myndigheten. Vissa grundläggande investeringar, till exempel anpassningar av rapporteringssystemet, kommer dock att behöva göras med anledning av de föreslagna föreskrifterna.

3.3.4 Information

Finansinspektionen bedömer inte att förslaget innebär några nämnvärda konsekvenser för myndigheten.

3.3.5 Försäkringsdistribution

Finansinspektionen bedömer inte att förslaget innebär några nämnvärda konsekvenser för myndigheten.

3.4 Konsekvenser för offentliga finanser

De föreslagna föreskrifterna om säkerhetsreserver i tjänstepensionsföretag och livförsäkringsföretag kommer att få skattekonsekvenser. Om förslaget genomförs kommer sådana företag som inte har kunnat göra avsättning till säkerhetsreserv tidigare och som har inkomstbeskattad verksamhet att kunna göra avsättningar på sammanlagt maximalt 15 miljarder kronor enligt Finansinspektionens beräkningar (se avsnitt 3.1.2.1). Det skulle innebära att skatteunderlaget minskar med samma belopp. Med nuvarande bolagsskatt på 20,6 procent skulle det innebära minskade skatteintäkter på 3,1 miljarder kronor om samtliga företag gör maximala avsättningar. Dessa skattemässiga konsekvenser kompenseras i viss mån av att ett företag som har en säkerhetsreserv ska ta upp en årlig, skattepliktig schablonintäkt i inkomstbeskattningen, enligt 39 kap. 8 a § inkomstskattelagen.

Skattekonsekvenserna är dock i första hand en följd av lag, där det i inkomstskattelagen anges att tjänstepensionsföretag och livförsäkringsföretag kan omfattas av reglerna om säkerhetsreserver. I prop. 2020/21:82 s. 64 f. anges att Finansinspektionen därför ska meddela föreskrifter om avsättningarna för tjänstepensionsföretag och livförsäkringsföretag.

3.5 Speciella informationsinsatser

Finansinspektionen bedömer att det inte krävs några särskilda informationsinsatser med anledning av förslaget. Det är i första hand ett begränsat antal tjänstepensionsföretag och livförsäkringsföretag som berörs av förslaget. Finansinspektionen utgår från att dessa företag antingen själva följer föreskriftsarbetet eller kommer att informeras om förslaget genom sina respektive branschorganisationer i samband med remittering av förslaget. Förslaget är också till största del en följd av lagändringar, som företagen redan bör vara informerade om.

3.6 Om förslaget inte genomförs

Om de föreslagna ändringarna i kapitalkravsreglerna i tjänstepensionsföreskrifterna inte genomförs kommer tjänstepensionsföretagen ändå att kunna tillämpa det nya justeringsbeloppet eftersom det framgår direkt av lag hur det ska beräknas. Däremot skulle formeln för beräkning av det totala kapitalkravet i tjänstepensionsföreskrifterna inte vara komplett utan missvisande. Om förslaget till hållbarhetskrav för godkända infrastrukturinvesteringar inte genomförs skulle det vara oklart vad kravet på grundläggande miljömässig hållbarhet i 7 kap. 3 § LTF innebär, eftersom det enligt lagmotiven ska regleras på föreskriftsnivå. Sådan osäkerhet skulle kunna leda till minskade investeringar i samhällsviktig infrastruktur. Om förslaget till sänkning av kapitalkravet för godkända infrastrukturinvesteringar inte genomförs skulle den

ökning av incitamenten för sådana investeringar som lagstiftaren har avsett med 7 kap. 3 a § utebli.

Om förslaget till föreskrifter om avsättning till säkerhetsreserv för tjänstepensionsföretag och livförsäkringsföretag inte genomförs saknas det bestämmelser om hur stora avsättningar dessa företag får göra till säkerhetsreserver och under vilka förutsättningar säkerhetsreserver kan upplösas. Utan sådana bestämmelser råder osäkerhet om i vilken utsträckning dessa företag kan göra sådana avsättningar, och därmed osäkerhet om de har samma möjlighet att utjämna resultaten mellan åren som de skulle kunna med de föreslagna föreskrifterna. Det skulle sannolikt också leda till att färre skadeförsäkringsföretag omvandlas till tjänstepensionsföretag.

Om förslaget till ändringar i rapporteringsföreskrifter inte genomförs får Finansinspektionen ett sämre underlag för den löpande tillsynen än om förslaget genomförs. Bland annat skulle det nya justeringsbeloppet inte rapporteras till Finansinspektionen, och de felaktigheter som föreslås rättas skulle kvarstå. Att Finansinspektionen inte får korrekta och fullständiga finansiella uppgifter från företagen skulle i sin tur innebära att risken ökar för att myndigheten inte i god tid upptäcker brister och risker som ytterst kan drabba försäkringstagarna.

Om förslaget till ändringar i informationsföreskrifterna inte genomförs kommer försäkringar för egenföretagare att klassificeras på olika sätt i informationshänseende beroende på om de tryggs i ett försäkringsföretag eller i ett tjänstepensionsföretag.

Om förslaget till ändringar om försäkringsdistribution för egenföretagare inte genomförs kommer egenföretagare att ha ett sämre skydd än anställda.

3.7 Förenlighet med unionsrätten

De nya och ändrade föreskrifterna föreslås med anledning av rent nationell lagstiftning. Finansinspektionen bedömer att förslaget inte heller av något annat skäl går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU.